

Kirjoittajakutsu teemanumeroon 5/25: Näkymiä luovuuteen ja luovuuskasvatukseen

Opetuksen ja kasvatuksen alueella on luovuuden kehittämiseksi luotu lukuisia menetelmiä ja teorioita aina 1950-luvulta lähtien. Luovuutta on tutkittu muun muassa filosofian, psykologian, kognitiotieteen, sosiaalitieteen ja psykoanalyysin tutkimuksen kautta luovan prosessin, tuotoksen ja luovan yksilön näkökulmista.

Eri koulutustasojen opetussuunnitelmissa ei ole juurikaan ohjeita tai tukea luovuuskasvatuksen edistämiseen. Tämä puute näyttää läpäisevän koko Suomen koulutusjärjestelmän (esiopetuksen, perusopetuksen, toisen asteen ja korkeimman koulutuksen). Esimerkiksi Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) löytyy vain muutamia mainintoja luovuuteen: luova työskentely, ajattelu, tuottaminen, soveltaminen ja tiedon rakentaminen. Luovia menetelmiä kuitenkin käytetään opetuksessa. Luovuus on nostettu ongelmanratkaisun ja innovaatio-osaamisen ohella Opetushallituksen Osaaminen 2035 -raportissa tärkeimpien, niin sanottujen TOP 10 -osaamistarpeiden listalle. Näin ollen on varsin ajankohtaista nostaa tieteelliseen keskusteluun luovuus ja luovuuskasvatus.

Luovuuskasvatuksella tarkoitamme kaikkia opetuksen oluttuvuuksia, jotka tuottavat uutta, innovatiivista, ennen toteutumaton tuotosta, ideointia tai toimintaa 1) menetelmätasolla, 2) filosofisessa lähestymistavassa, 3) toiminnan tuotoksissa, 4) oppiaineen paradigman määrittelyssä, 5) vanhojen ideoiden uudessa lähestymistavassa ja 6) uusissa oppiai-

neiden, taiteiden, taitojen tai tieteiden välisissä integrointi-ideoissa. Luovat lähestymistavat voivat sijoittua filosofisen pohdinnan tai käytännön opetustyön kaikille alueille.

Kutsumme teemanumeroon tiedeartikkeleita, joissa tarkastellaan luovuutta opetuksen ja kasvatuksen eri kentillä. Tervetulleita ovat erilaisia metodologisia lähestymistapoja käyttävät tutkimukset, jotka kytkeytyvät jollain tavalla opetuksen tai koulutuksen luovuuskasvatukselliseen oluttuvuuteen ja sen ilmenemiseen.

Avainsanoja: Luovuus, luovuus koulutuksessa, luovien alojen koulutus, luovuuskasvatus, opettajankoulutus, eri koulutusasteet

Mahdollisia aihepiirejä:

- luovuus arvona
- voiko luovuutta opettaa?
- opetuksen vaikutus oppilaiden ja opiskelijoiden luovuuteen kaikilla eri koulutusasteilla
- luovuuden rooli ja merkitys opetuksessa
- oppilaiden luovuuden ilmenemisen muodot opetuksessa eri koulutuksissa ja eri koulutusasteilla
- luovuuskäsitykset, määrittely ja kehittämissä mahdollisuudet
- luovuuskasvatuksen toteutuminen opetuksessa
- luovuuspedagogiikan yhdistyminen oppimisen ja opetusprosessiin, opetussuunnitelman kehittäminen
- luovuuskasvatuksen tulevaisuuden tarpeet
- luovuuskasvatuksen hyödyt

- luovuuskasvatuksen haasteet
- luovuuden lisäämiseen tähtäävä pedagogiikka ja menetelmien kehittäminen
- luovuuskasvatus opettajankoulutuksessa.

Toimitusprosessin aikataulu

Tieteellisten artikkelien abstraktit (max. 300 sanaa) lähetetään 14.6.2024 mennessä osoitteeseen antti.juvonen(at)uef.fi. Abstraktissa tulee olla

- otsikko
- kirjoittajien nimet ja yhteystiedot, yhteys henkilön nimi alleviivattuna
- lähdeluettelo.

Teemanumeron vierailevat toimittajat valitsevat ehdotuksista parhaiten teemanumeron kokonaisuuteen sopivat. Yhteys henkilölle lähetetään tieto ehdotuksen sopivuudesta 20.6.2024 mennessä. Valmiit Kasvatus-lehden kirjoitusohjeiden mukaiset käsikirjoitukset toimitetaan 31.12.2024 mennessä toimittajille. Julkaistavat artikkelit käyvät läpi ulkopuolisen vertaisarvioinnin.

Teemanumeroon kutsutaan myös lyhyempiä kirjoituksia, puheenvuoroja, kolumneja sekä kirja-arvioita ja kongressikuvauksia. Näitä ehdotuksia otamme vastaan 1.9.2025 saakka. Kaikki tekstit lähetetään sähköpostitse osoitteeseen antti.juvonen(at)uef.fi.

Kaikkien julkaisuun päätyvien kirjoitusten tulee noudattaa lehden kirjoittajaohjeita, ks. lehden kotisivun ohjeet <https://ktl.jyu.fi/fi/julkaisut/kasvatus/ohjeita-kirjoittajalle/tarkeimmat-kirjoitusohjeet>. Kirjoittajat vastaavat tekstien kielenhuollosta.

Kasvatuksen toimitus hyväksyy julkaistavat käsikirjoitukset lokakuussa 2025. Teemanumero julkaistaan joulukuussa 2025.

Teemanumeron vierailevat toimittajat:

Antti Juvonen (FT, MO, Harm. soit. op. dosentti: Helsingin yliopisto: musiikki- ja taidekasvatus, dosentti: Jyväskylän yliopisto: musiikki) on toiminut musiikin yp. lehtorina 2004–2011, taito- ja taideaineiden pedagogiikan professorina 2011–2018 ja luovuuskasvatuksen professorina 2018–2023 sekä toimii tutkimusjohtajana 2024 alkaen Itä-Suomen yliopistossa. Julkaissut yli 200 tieteellistä artikkelia ja yhdeksän kirjaa.

Katri-Helena Rautiainen (MuT, KM, MO, LO) on toiminut lehtorina 1989–1992, 1994–2004 Itä-Suomen yliopistossa ja lehtorina 2004 alkaen Jyväskylän yliopistossa sekä täydennyskouluttajana 1994–2014. Toimenkuvaan kuuluvat muun muassa musiikkikasvatus, aineenopettajan pedagogiset opinnot, kasvatustiede, taidekasvatus, tutkielmien ja harjoittelun ohjaus, ainedidaktiikan sekä pedagogiikan tutkimus ja kehittäminen sekä tutkimusverkoston jäsenyydet. Lisäksi hän toimii taiteen tekijänä (musiikki, tanssi, käsityö, entisöinti, valokuvaus ja runokokoelma).